

ת"פ 15649/10/18 - אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין - חקירות מרכז מדור תביעות נגד מ. יום טוב גינן ופיתוח (2005) בע"מ, משה יום טוב

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 15649-10-18 אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין
- חקירות מרכז מדור תביעות נ' מ. יום טוב גינן ופיתוח
(2005) בע"מ ואח'

בפני
כבוד השופטת זהר דיבון סגל
המאשימה
אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין - חקירות
מרכז מדור תביעות
נגד
הנאשמים
1. מ. יום טוב גינן ופיתוח (2005) בע"מ
2. משה יום טוב

גזר דין

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעובדות כתב אישום מתוקן ב-7 עבירות של אי העברת מס שנוכה לפי סעיף 219 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה), יחד עם סעיפים 117, 222 ו-224א לפקודה. בתקופה שבין החודשים 6-12/2016 וב-7 הזדמנויות שונות, הנאשמים לא שילמו במועד לפקיד השומה את המס שניכו במקור ממשכורות ושלא ממשכורות בסך של 95,398 ₪ וזאת ללא הצדק סביר, כאשר יתרת קרן החוב בגין המס שנוכה עומדת על סך של 89,150 ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

1. המאשימה עמדה בטיעוניה על חומרת העבירות שביצע הנאשם ועל הפגיעה בערכים המוגנים, הפגיעה בקופה הציבורית והפגיעה בשוויון נטל המס. הודגש כי מדיניות הענישה הנהוגה מחמירה ונקבע לא אחת שיש למצות את הדין עם העבריינים בעונשי מאסר בפועל שילוו בקנס כספי תוך מתן משקל בכורה לשיקולי הרתעה והעדפתם על נסיבות אישיות או מצוקה כלכלית. לתמיכה הפנתה לרע"פ 977/13 אודיז נגד מדינת ישראל (20.2.2013) (להלן: עניין אודיז) ולע"פ 6474/03 מלכה נגד מדינת ישראל (19.2.2004).

הודגש כי הנאשם עשה דין לעצמו ולא העביר לרשויות כספים המוחזקים על ידו בנאמנות. לעמדתה ביצוע עבירות אלו שקול לגזלת כספי ציבור ומבחינת מהות העבירה ניתן לומר שמדובר לכל הפחות בגניבה בידי מורשה. לנאשם הייתה הזדמנות להימנע ממעשיו, וחרף זאת המשיך לבסס את פעילותו הכספית על כספים שאינם שייכים לו. עוד הודגש כי סכום הניכויים עומד על סך 89,150 ₪ באשר הנאשם לא הסיר את המחדל.

מכאן ונוכח הפגיעה הרבה בערכים החברתיים המוגנים, עתרה המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם שנע בין מאסר מותנה ל-7 חודשי מאסר בפועל לצד קנס כספי הנע בין 9,000 ₪ ל-75,000 ₪ וחתימה על כתב התחייבות.

עמוד 1

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הפנתה המאשימה לגיליון הרישום הפלילי של הנאשם (עת/1) ולהליכי פש"ר 9726-12-14 (מחוזי מרכז) שם נקבע כי אין מקום שהנאשם ייחנה מהגנות הפקודה שכן הנאשם עושה דין לעצמו, אינו מקיים את חובותיו ולא שולמו תשלומים בהתאם לתוכנית הפירעון ומכאן שההליך בוטל (עת/2).

נוכח המפורט לעיל ובמיוחד מאחר שהנאשם לא פעל להסרת המחדלים, עתרה המאשימה לגזור על הנאשם עונש הנמצא ברף העליון של המתחם לצד מאסר מותנה, קנס כספי מכביד וחתימה על התחייבות. אשר לנאשמת - כיוון שזו "חוסלה" לא עתרה המאשימה לחייבה בקנס.

5. ב"כ הנאשם לא חלקה על מתחם העונש ההולם שלו עתרה המאשימה ועתרה להשית על הנאשם עונש מתון הנמצא בתחתית המתחם.

בטיעוניה עמדה ב"כ הנאשם על כך שמדובר בעבירות שבוצעו בשנת 2016, הנאשם ירש את החברה מאביו ושימש כמנהלה, והחברה אינה פעילה עוד. הודגש כי העבירות לא בוצעו בזדון אלא בשל משבר אישי והסתבכות כלכלית שעמים התקשה הנאשם להתמודד, והם אלו שהובילו לקריסה כלכלית ובהמשך לחיסול החברה. לדבריה הנאשם הידרדר מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, ולא רק חיו המקצועיים התרסקו אלא גם חיו הפרטיים.

עוד עמדה באת כוח הנאשם על נסיבותיו האישיות של הנאשם, מצבו הכלכלי והליך הפש"ר המאוחר (פש"ר 29507-01-19 מחוזי מרכז), תאונת העבודה שעבר הנאשם בשנת 2017 ופציעתו באופן קשה בידו הימנית, שהותירה אותו נכה לצמיתות בשיעור של 79%. נמסר כי לשיכון הכאבים שמהם סובל עד היום נוטל הנאשם קנאביס רפואי (ענ/2-ענ/6).

הוטעם כי אי הסרת המחדלים לא נעוצה אך ורק במצבו הכלכלי של הנאשם ובהליכי הפש"ר שבאו בעקבותיו, אלא שמצבו הרפואי מונע ממנו לעבוד למחייתו כפי שמשתקף מהמסמכים הרפואיים וחוות דעת הממונה אשר קבעה הפחתה בשעות העבודה. לדבריה, שילוב השניים הוא שמנע מהנאשם לפעול להסרת המחדלים.

לאור אלה, ונוכח ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי עתרה ב"כ הנאשם להטלת עונש מתון צופה פני עתיד. לחלופין עתרה לתקופת מאסר קצרה שיכול שתרוצה בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים. לתמיכה בעמדתה הפנה לפסיקה רבה ומגוונת שיצאה תחת בתי המשפט השונים.

הנאשם בדברו האחרון הודה, הביע חרטה וביקש את התחשבות בית המשפט.

דין

6. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

7. אפשר להצביע על שורה של ערכים חברתיים מוגנים שנפגעו עקב מעשי הנאשמים, ובהם פגיעה בקופה הציבורית ולצידה פגיעה בכל אחד ואחד מאזרחיה, ופגיעה בשווין בנטל תשלום המיסים. בנוסף, עבירות המס המיוחסות לנאשמים פוגעות בשיטת הגבייה וביכולת פיקוח הרשות לצד אמון הניתן בנישומים בהתאם לשיטת המס הנהוגת. בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן של עבירות המס ועל השלכותיהן החברתיות המזיקות.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט שהם ברע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013), (להלן: עניין אודיז):
"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה - בקופה הציבורית, והעקיפה - בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס".

8. כידוע, עבירות של אי העברת ניכוי מס נושקות לעבירה של גניבה בדי מורשה. כספי המסים לאחר ניכויים מוחזקים בידי הנאשמים לשם העברתם לרשות המסים וכספים אלו לא שייכים לנאשמים כלל. המבצע עבירה מסוג זה מפר ברגל גסה את האמון שניתן בו. ראו בהקשר זה: רע"פ 26/97 לקס נ' מדינת ישראל (22.6.2008), רע"פ 4844/00 ברקאי נ' מדינת ישראל (9.12.2001) ורע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (26.6.2014).

9. לא ניתן להתעלם מהפגיעה בערכים החברתיים המוגנים ומהנזק הכספי שנגרם לקופת המדינה העומד על סך 89,150 ₪, עם זאת הוא אינו סכום גבוה יחסית. העבירות מושא כתב האישום בוצעו על פני תקופה שאינה ארוכה (6-12/16) ונבעו כתוצאה מקריסתן הכלכלית של הנאשמים ולא מתוך רצון מתוכנן להשתמט מהעברת ניכוי המס. עוד יש לתת את הדעת לכך שהנאשמת הייתה פעילה משך 11 שנה עובר לביצוע העבירות ומשך שנים אלו פעלה כיאות, הוגשו דו"חות בזמן לרשויות והועברו תשלומי הניכויים כחוק ובמועד, ולא נטען אחרת על ידי המאשימה. על אף שאין לפרט זכות לבסס את פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו, אף בנסיבות של קושי כלכלי (ראה רע"פ 1688/14 כץ נגד מדינת ישראל (9.3.2014) יש בכך כדי למתן את הנסיבות במידה מה.

10. בית המשפט העליון קבע לא אחת כי אופיין של עבירות המס מחייב נקיטת יד קשה כלפי מבצעיין ובכלל זאת הטלת עונש מאסר בפועל לצד קנסות כבדים כדי להרתיע מפני ביצוע עבירות אלה בעתיד ולבטא את הגמול ההולם על הנזק הרב שהן מסבות לאוצר המדינה ולמנגנון גביית המיסים. בפרט נכון הדבר כאשר מחדלי כתב האישום לא הוסרו. בשיקולי הענישה יובא בחשבון סכום המס שלא הועבר לרשויות, שיטתיות בביצוע עבירות, היקף הנזק שנגרם ונסיבות נוספות.

11. הצדדים הסכימו בדבר מתחם העונש ההולם אשר נע בין מעצר על תנאי לבין 7 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. מתחם זה נכון וראוי בנסיבות העניין ותואם את מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה. אך למען הסדר הטוב אפנה לכמה דוגמאות שיש בהן ללמד על מדיניות הענישה הנהוגה. אבהיר כי חלק מהדוגמאות שיובאו חמורות מעניינו של הנאשם, חלקן מתייחסות אף לעבירות מס הכנסה ומע"מ נוספות אך בהחלט יש בהן ללמד על הכלל.

בעניין אודיז, המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע 15 עבירות של אי העברת מס שנוכה במועד, 5 עבירות של אי הגשת דו"חות במועד ו-4 עבירות של אי הגשת דו"חות אישיים במועד. המבקש נעדר עבר פלילי, מצוי בפשיטת רגל, הסיר את המחדלים ונידון ל-5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור.

ברע"פ 1552/11 לוינ' מדינת ישראל (9.2.2011) נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקש אשר הורשע ב-6 עבירות של אי תשלום מס שנוכה על סך 153,924 ₪ וכן בביצוע עבירה של אי הגשת דו"ח במועד. בית משפט השלום גזר על הנאשם (בעל עבר פלילי) 12 חודשי מאסר בפועל, 24 חודשי מאסר מותנים וקנס בסך של 180,000 ₪. לאחר הערעור לבית המשפט המחוזי הוסר המחדל. הערעור לבית המשפט המחוזי התקבל באופן חלקי תקופת המאסר קוצרה ל-8 חודשים הקנס הועמד על סך של 80,000 ₪. בקשת רשות הערעור שהוגשה לבית משפט העליון נדחתה.

בעפ"ג 16811-10-16 (מחוזי מרכז) מדינת ישראל נגד מצלאוי (19.3.2017) נאשם הורשע ב-30 עבירות של אי הגשת דוחות למע"מ כאשר סכום המס בסך 1,366,671 ₪ ובעבירות ניכויים בסך 166,242 ₪ (רק חלק מהמחדלים הוסרו). בבית המשפט השלום נקבע מתחם ענישה בין מאסר על תנאי ועד 7 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים, והנאשם נידון ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 120,000 ₪ ורכיבי ענישה נוספים. בית המשפט המחוזי לא התערב בעונש המאסר בעבודות שירות שהוטל על הנאשם, אך עמד על חשיבות הסרת המחדלים וניסיונות לעשות כן אף אם אינם מסתייעים באופן מלא.

בעפ"ג 38717-12-20 (מחוזי מרכז) תמיר קפלינסקי נגד מדינת ישראל (21.2.2021) בגין 3 עבירות אי-הגשת דוחות מע"מ במועד, 3 עבירות אי-הגשת דוחות למס הכנסה ו-10 עבירות ניכויים בסך 1,086,656 ₪ נידון הנאשם ל-9 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים. בית המשפט המחוזי מצא להקל בגובה הקנס שנקבע אך לא התערב בעונש המאסר בעבודות שירות שהוטל על הנאשם.

בת"פ 17979-12-15 מדור תביעות מס הכנסה תל אביב נ' גרף פרויקטים 2009 בע"מ (31.12.2018), דובר על נאשם נעדר עבר פלילי שביצע 5 עבירות של אי-העברת מס שנוכה בסך של 62,000 ₪. מחדלים לא הוסרו למעט סך של 10,000 ₪. נקבע מתחם העונש בין מאסר על תנאי ל-7 חודשי מאסר, קנס והתחייבות. אשר לקנס קבע כי זה נע בין אלפי שקלים ל-20,000 ₪. בסופו של דבר, נגזרו על הנאשם 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 7,000 ₪ והתחייבות.

בת"פ 64248-03-17 מדינת ישראל נ' ריבר נודלס בר (תל אביב) בע"מ (9.7.2018), נאשם נעדר עבר פלילי, הורשע ב-3 עבירות של אי-הגשת דין וחשבון במועד וב-2 עבירות של אי-תשלום מס שנוכה, בסך של 34,918 ₪. נקבע מתחם עונש בגין שתי עבירות של אי תשלום מס שנוכה בין מאסר על תנאי לבין 9 חודשי מאסר בפועל. עוד נקבע כי מתחם הקנס, נע בין 1,000 ₪ ל-3,000 ₪. על הנאשם נגזרו 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך של 8,000 ₪ והתחייבות.

הפסיקה אליה הפנתה באת כוח הנאשם המצטרפת לפסקי הדין שהובאו לעיל וממנה ניתן ללמוד כי מתחם הענישה הנהוג הוא כעיתירת המאשימה, בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל. עוד ניתן ללמוד כי במקרים המתאימים ובכלל זאת מקרים בהם לא הוסרו המחדלים, גוזרים בתי המשפט בגין ביצוע העבירות מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים (ת"פ 49379-08-17 (שלום ת"א) מדינת ישראל נגד יצחק לאמור (3.5.2019); ת"פ 39579-10-15 (שלום ת"א) מדינת ישראל נגד דרונט (22.9.2019); ת"פ 17142-03-15 (שלום כפר סבא) מדינת ישראל נגד אילן פודגייץ (6.9.2017); ת"פ 53289-12-16 (שלום ת"א) מדינת ישראל נגד מתאים לי; ת"פ 10777-03-14 (שלום נתניה) מדינת ישראל נגד מהדרין (31.12.2015)).

12. נוכח המפורט, תוך שנתתי דעתי למדיניות הענישה הנוהגת, לערכים החברתיים שבהם פגע הנאשם, לנסיבות ביצוע העבירות ובהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ל-7 חודשי מאסר, מאסר מותנה, קנס וחתימה על כתב התחייבות.

בסוג זה של עבירות נודעת חשיבות ממשית לענישה כספית הולמת אשר תלמד כי אין אף תועלת כלכלית בצד ביצוען של העבירות. שיעור הקנס מושפע מהסכומים מושא כתב האישום, מהשיטתיות שבביצוע העבירות ומשך אי העברת הניכויים. בעת קביעת המתחם יש להידרש אף ליכולתו הכלכלית של הנאשם. בנסיבות העניין, מצאתי לקבוע כי מתחם הקנס נע בין 2,000 ל-7,000 ₪.

13. במקרה שלפניי שוכנעתי כי אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם. הנאשם לא הסיר את המחדלים, ואשר לנסיבותיו האישיות לא אחת נקבע כי בעבירות מסוג זה ניתנת בכורה לשיקולי ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (ר' עניין אודיז' ורע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל (6.7.2009)). עם זאת העובדה כי מדובר בעבירות מס אינה מיתרת את הצורך בבחינה אינדיבידואלית של כל מקרה ומקרה בנסיבותיו. בהקשר זה אני מוצאת להפנות לעפ"ג 24721-12-14 (מחוזי חיפה) מדינת ישראל נגד דלית נחמני (29.1.2015) אשר עמד על השפעת תיקון 113 והרלוונטיות שלו לעבירות המס.

14. בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה, שקלתי את הנסיבות שאינן קשורות לעבירה. הנאשם יליד 1968 גרוש ואב ל-2 ילדים, אביו נפטר בשנת 2016; לחובת הנאשם הרשעה קודמת משנת 2009 בגין עבירה שבוצעה בשנת 2006 שאינה ממין העניין אשר התיישנה בשנת 2016 ועל כן לא תבוא במניין השיקולים; כיום נמצא הנאשם בהליכי פשיטת רגל וניתן צו כינוס (ענ/1) ובניגוד לעבר (ענ/2) עומד בתשלומים שנקבעו ומשלם מידי חודש בחודשו סך של 400 ₪ לקופת הכינוס; הנאשם מתקיים מקצבת הביטוח הלאומי שעומדת על סך 6,800 ₪, מתגורר יחד עם אימו ונושא בתשלומי הבית בסך 1,000 ובתשלום סך 3,000 ₪ מזונות לבנו קטין בן 5;

לזכות הנאשם אף עומדת הודאתו והחיסכון בזמן שיפוטי ניכר. לצד זאת אי אפשר להתעלם מכך שהמחדלים לא הוסרו. כידוע, הסרת מחדלים מתקנת את תוצאות העבירה ומפצה על הנזק שנגרם בשל מעשיו של הנאשם. המחדל הוא סכום כסף השייך למדינה ונגזל על-ידי הנאשם מקופת המדינה ומהציבור בכללותו. לפיכך, הסרת מחדלים והשבת הגזלה מעידה על חרטה כנה, ומהווה שיקול משמעותי לקולא. עם זאת אי הסרת המחדל אינה נובעת אך ורק ממצוקה כלכלית אלא שבעקבות תאונת הדרכים נפגעה אפשרותו לעבוד למחייתו ובהתאמה להסדרת חובו ולפעול להסרת המחדלים. גם לנתון זה משקל מסוים אם כי לא מכריע.

עוד מצאתי כי מצבו הרפואי כפי שמשקף מהמסמכים הרפואיים ראוי להתחשבות בעת גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם. ממצאי המסמכים הרפואיים (ענ/3-5) יובאו בצמצום המתבקש מפאת צנעת הפרט: הנאשם עבר בשנת 2017 תאונת עבודה כתוצאה מכך נותח מספר פעמים במרפק יד ימין, תפקוד היד ירוד והוא סובל מכאבים ממושכים. לשיכון הכאבים נוטל קאנביס רפואי (ענ/2). מוכר לביטוח הלאומי כנכה 79% רפואי. אינו עובד מאז התאונה ומתקיים מקצבת הביטוח הלאומי. מוכר לשירותי הרווחה במקום מגוריו. ברי כי בנסיבותיו הרפואיות נשיאת מאסר בעבודת שירות תהיה לא פשוטה עבור הנאשם וזאת בלשון המעטה.

15. לאחר ששקלתי את השיקולים השונים, אני גוזרת על הנאשם את העונשים שלהלן:

א. מאסר למשך חודשיים אשר ירוצו בדרך של עבודות שרות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 21.3.2021 במרכז הסחר במודיעין. על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי העונש ביום 1.7.21 בשעה 8:00 ביחידה לעבודות השירות במפקדת מחוז מרכז ברמלה.

מובהר לנאשם כי היה ולא ישלם מכל סיבה שהיא את עבודות השירות, ימשיך וירצה את העונש מאחורי סורג ובריח.

ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירה על פקודת מס הכנסה.

ג. קנס בסך 2,500 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.6.2021 וב-10 לכל חודש שלאחריו. אם תשלום אחד מן התשלומים לא יפרע במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיד.

ד. הנאשם יחתום היום על התחייבות בסך של 20,000 ₪ שלא לעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירה על פקודת מס הכנסה. לא תיחתם ההתחייבות, ייאסר למשך 30 ימים.

ה. משחוסלה הנאשמת לא אגזור עליה עונש.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"א, 11 מאי 2021, בהעדר הצדדים.